

Міністерство освіти і науки
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Руслана ВЛАСЕНКО , Тамара АНДРІЙЧУК, Валентина ЯКОВЛЕВА

ПОСІБНИК ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

з освітньої компоненти «Географія населення»

*для здобувачів вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта,
предметної спеціальності
014.07 Середня освіта (Географія)*

УДК 911.3 (076.5)
В 59

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 17 від 24.09. 2021 року)

Р е ц е н з е н т и:

Володимир Воловик – доктор географічних наук, професор кафедри географії Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського

Олексій Ситник – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Олександр Лаврик – доктор географічних наук, професор кафедри екології та географії Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Власенко Р. Посібник для самостійної роботи студентів з освітньої компоненти «Географія населення» / Р. Власенко, Т. Андрійчук, В. Яковлева – Житомир, 2021. – 46с.

Посібник для самостійної роботи студентів з освітньої компоненти «Географія населення» містить тестові завдання різних рівнів, розроблені для самоконтролю з оволодіння студентами нормативною освітньою компонентою підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.07 Середня Освіта (Географія) «Географія населення». Тестові завдання розроблено у відповідності з діючою навчальною програмою та побудовано за принципом програмованої перевірки знань з усіх тем курсу, що дозволяє перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал студентами. Завдання в тестовій формі можуть бути застосовані для реалізації як навчальної, так і контролюючої функцій.

УДК 911.3 (076.5)

© Власенко Р, 2021
© Андрійчук Т., 2021
© Яковлева В, 2021
© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2021

Зміст

Вступ	4
Тестові завдання до модуля I «ОСНОВИ ДЕМОГРАФІЇ. ГЕОГРАФІЯ ПРАЦІ»	5
Тестові завдання до модуля II «ГЕОГРАФІЯ РОЗСЕЛЕННЯ. ЕТНІЧНА ГЕОГРАФІЯ»	28
Список використаних джерел	46

Вступ

Посібник для самостійної роботи студентів з нормативної освітньої компоненти «Географія населення» розроблено для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія). Вони спрямовані на підвищення якості підготовки фахівців під час освітнього процесу при підготовці до практичних занять в даній освітній компоненті.

- Мета вивчення освітньої компоненти «Географія населення» - формування у студентів теоретичних знань про склад і розміщення населення, його природний і механічний рух, характер населених пунктів у різних природних, історичних, соціальних і економічних умовах, використання практичних знань та встановлення зв'язків між різними характеристиками населення і розміщенням продуктивних сил, аналіз та дослідження відмінностей у способі життя, традиціях і менталітеті людей у різних умовах; формування професійної компетентності та наукового світогляду майбутніх вчителів географії; їх здатності досліджувати особливості населення, використовуючи знання і практичні навички в географії та на межі предметних галузей; формування спеціальних (фахових) компетентностей з географії населення.

Основними завданнями освітньої компоненти є формування логічного та глибокого уявлення про загальні демографічні та просторові закономірності у географії населення; створення цілісних уявлень, образів і процесів, що ґрунтуються на комплексному підході до вивчення демографічних і географічних аспектів географії населення.

Тестові завдання розроблено у відповідності з діючою навчальною програмою та побудовано за принципом програмованого контролю знань з усіх тем курсу, що дозволяє перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал студентами-бакалаврами. До кожного завдання для студентів пропонується чотири варіанти відповіді, з яких лише один – правильний, тестові завдання на відповідність.

Дані методичні рекомендації доречно застосувати як при вивченні нового матеріалу, так під час підсумкового модульного контролю для перевірки знань, умінь та навичок студентів.

МОДУЛЬ І. «ОСНОВИ ДЕМОГЕОГРАФІЇ. ГЕОГРАФІЯ ПРАЦІ»

1. Населення –

А) це сукупність людей, що постійно живуть у межах якоїсь конкретно вказаної території;

Б) це сукупність демографічних процесів, пов'язаних зі змінами кількості та складу населення «природнім шляхом»;

В) це сукупність переміщень окремих груп чи індивідів по території, внаслідок чого відбуваються зміни в територіальному розміщенні населення, його щільності та заселеності;

Г) це сукупність організмів одного виду, які займають обмежений ареал та ізольовані від інших популяцій даного виду.

2. В назві роботи якого вченого було вперше вжито термін «демографія»:

А) Конфуція;

Б) Арістотеля;

В) А. Гійяра;

Г) М. Ломоносова.

3. Як називається робота французького вченого, де вперше було вжито термін «демографія»?:

А) Комплексний підхід до вирішення проблем народонаселення;

Б) Елементи статистики, або Порівняльна демографія;

В) Демографічна статистика;

Г) Демографічні прогнози.

4. Населення існує у:

А) русі та часі;

Б) часі, просторі, русі;

В) просторі;

Г) просторі, часі, русі та історії.

5. Скільки різновидів руху виділяють:

А) чотири;

В) три;

В) два;

Г) шість.

6. Природний, механічний, соціальний та економічний – це різновиди:

- А) часу;
- Б) руху;
- В) простору;
- Г) руху та простору.

7. Завдяки сукупності яких дисциплін формується система знань про населення?

- А) загальнонаукових;
- Б) філософських;
- В) загальнонаукових та конкретних;
- Г) конкретних.

8. Який рух включає сукупність демографічних процесів, пов'язаних зі змінами кількості та складу населення «природнім шляхом» - це:

- А) механічний;
- Б) природний;
- В) соціальний;
- Г) економічний.

9. Сукупність переміщень окремих груп чи індивідів по території, внаслідок чого відбуваються зміни в територіальному розміщенні населення, його щільності та заселеності – це:

- А) природний рух;
- Б) економічний рух;
- В) механічний рух;
- Г) соціальний рух.

10. Сукупність усіх змін соціальних ознак людей, що визначає динаміку та відтворення соціальних структур, відображає переходи індивідів з однієї соціальної групи до іншої:

- А) соціальний рух;
- Б) природний рух;
- В) механічний рух;
- Г) економічний рух.

11. Який рух пов'язаний зі зміною трудової активності, що в свою чергу, зумовлює збільшення або зменшення працересурсного потенціалу – це:

- А) соціальний;
- Б) економічний;
- В) механічний;
- Г) природний.

12. До загальнонаукових дисциплін про народонаселення належать:

- А) демографія, етнографія;
- Б) філософія та політекономія;
- В) економіка народонаселення, соціологія народонаселення, екологія народонаселення, генетика народонаселення, географія населення, демографія;
- Г) політологія, філософія.

13. До конкретних дисциплін про народонаселення належать:

- А) філософія та політекономія;
- Б) політологія, демографія;
- В) економіка народонаселення, соціологія народонаселення, екологія народонаселення, генетика народонаселення, географія населення, демографія;
- Г) географія населення, демографія.

14. Яка наука вивчає закономірності впливу особливостей економічного розвитку на демографічні процеси, так і вплив населення на економіку?

- А) соціологія народонаселення;
- Б) економіка населення;
- В) екологія народонаселення;
- Г) географія населення.

15. Яка наука досліджує соціологічні аспекти відтворення та розвитку населення, зокрема: взаємодію особистості й суспільства, демографічну активність відмінних у соціальному плані груп та індивідів?

- А) соціологія народонаселення;
- Б) екологія народонаселення;

В) економіка народонаселення;

Г) географія населення.

16. Наука, яка досліджує особливості територіального розподілу населення, регіональні відмінності в його структурі, характері відтворення, соціальному та етнічному складі, працересурсному потенціалі тощо.:

А) генетика народонаселення;

Б) соціологія народонаселення;

В) економіка населення;

Г) географія населення.

17. Наука, яка досліджує явища зміни генофонду людини на рівні популяції.

А) соціологія населення;

Б) економіка населення;

В) генетика народонаселення;

Г) географія населення.

18. Наука, що вивчає процеси відтворення, зміну поколінь через природний рух населення.

А) демографія;

Б) генетика;

В) соціологія;

Г) філософія.

19. Яку науку вважають головним науковим напрямком у системі знань про народонаселення:

А) краєзнавство;

Б) історію;

В) демографію;

Г) економіку.

20. Завдяки яким процесам відбуваються зміни поколінь у результаті природного руху?

А) міграціям, смертності;

Б) народжуваності, смертності, шлюбності;

В) народжуваності, шлюбності;

Г) захворюваності, смертності.

21. Вчений, що намагався визначити ідеальну пропорцію між кількістю оброблюваної землі і чисельністю населення, він пропонував запровадити державне регулювання зростання населення шляхом переселення мешканців з щільніше заселених районів у менш заселені:

- А) три;
- Б) Конфуцій;
- В) чотири;
- Г) п'ять.

22. Вчений, що розробив вчення про ідеальну державу, в якій кількість вільного населення не повинна перебільшувати 5040 чоловік, а дітей дозволялось мати чоловікам лише у віці від 30 до 55 років; одним із заходів регулювання населення запропонував - колонізацію.

- А) Конфуцій;
- Б) Арістотель;
- В) Платон;
- Г) Климентій Зіновіїв.

23. Вчений, що вважав ідеальною державу з невеликою кількістю вільного населення, оскільки це, на його думку, сприяло б забезпеченню соціальної гармонії, якої неможливо досягти за умови надлишку населення; як один із способів регулювання населення він пропонував узаконити умертвіння хворих дітей та частини «зайвих новонароджених» або ж установити для кожної сім'ї оптимальну кількість дітей.

- А) Платон;
- Б) Конфуцій;
- В) Арістотель;
- Г) Климентій Зіновіїв.

24. Державознавець та поет, який створив віршовану енциклопедію тогочасного способу життя українського народу, де описав деякі демографічні парадокси, засудив окремі з них, висловив пропозицію щодо встановлення мінімального віку до шлюбу та заборони досить поширених на той час полігамних шлюбів?

- А) Конфуцій;
- Б) Арістотель;
- В) Платон;
- Г) Климентій Зіновіїв.

25. Який вчений вважається одним із засновників демографічної статистики та побудував першу найпростішу таблицю смертності

- А) Михайло Ломоносов;

- Б) Г.І. Новицький;
- В) Галлей;
- Г) Дж.Граунт.

26. Вчений, що у 1693 р. побудував повну (з урахуванням дитячої смертності) таблицю смертності для міста Вроцлав:

- А) системності та послідовності;
- Б) патріотичної спрямованості;
- В) дослідництва та творчості ;
- Г) Галлей.

27. Український державознавець, що у 1715 р. увів до наукового обігу термін «велелюдство»:

- А) П. О. Рум'янцев;
- Б) М. В. Ломоносов;
- В) Г.І. Новицький;
- Г) Галлей.

28. Вчений, яким було вперше проведено генеральний опис Лівобережної України:

- А) М. В. Ломоносов;
- Б) П. О. Рум'янцев;
- В) Г.І. Новицький;
- Г) Ф.І. Туманський.

29. Державознавець, що розробив першу в Україні статистико-економічну та етнографічну анкету для проведення топографічного опису території:

- А) П.О. Рум'янцев;
- Б) М.В. Ломоносов;
- В) Ф.І. Туманський;
- Г) Г.І. Новицький.

30. Вчений, що вивчав етнічний склад станових груп Лівобережної України та Чернігівського намісництва:

- А) Ф.І. Туманський;
- Б) Г.І. Новицький;

- В) О.Ф. Шафонський;
- Г) П.О. Рум'янцев.

31. Вчений, що сформулював концепцію поступового зростання населення:

- А) П.О. Рум'янцев;
- Б) О.Ф. Шафранський;
- В) М.І. Антоновський;
- Г) В.Г. Полетика.

32. Вчений, що працював над розробкою прогнозованої кількості населення тодішньої Росії, називаючи українців малоросійським народом або малоросійською нацією

- А) О.Ф. Шафранський;
- Б) В.Г. Полетика;
- В) М.І. Антоновський ;
- Г) Г.І. Новицький.

33. Організатором Першого всеросійського перепису 1898 р. є:

- А) В.Г. Полетика;
- Б) П.П. Семенов-Тянь-Шанський;
- В) М.І. Антоновський;
- Г) Д.І. Валентей.

34. Вчений, що досліджував територіальні діалекти населення, зокрема Буковини:

- А) Д.І. Валентей;
- Б) К.Ф. Герман;
- В) А.Я. Боярський ;
- Г) П.П. Семенов-Тянь-Шанський.

35. Створив праці з основ демографії, населення та методів його вивчення:

- А) А.Я. Боярський ;
- Б) К.Ф. Герман;
- В) М.В. Ломоносов;
- Г) Д.І. Валентей.

36. Вчений, що здійснив комплексний підхід до вирішення проблем народонаселення, вивчення якості населення, розробки понятійного апарату,:

- А) А.Я. Боярський;
- Б) К.Ф. Герман;
- В) Д.І. Валентей ;
- Г) П.П. Семенов-Тянь-Шанський.

37. Хто з дослідників зробив аналіз демографічного розвитку Лівобережної України в VII- VIII ст.?

- А) М.І. Маркевич;
- Б) П.П. Семенов-Тянь-Шанський;
- В) П. Чубинський;
- Г) В.Н. Каразін.

38. Хто керував етнографічною статистичною експедицією «У Західноукраїнський край»:

- А) М.І. Маркевич;
- Б) О.М. Лазаревський;
- В) П. Чубинський;
- Г) В.Н. Каразін.

39. Оpubлікував матеріали стосовно Лівобережної України виходячи з історико-географічних позицій:

- А) П. Чубинський;
- Б) М.І. Маркевич;
- В) О.М. Лазаревський;
- Г) В.Н. Каразін.

40. Ректор Харківського університету, був першим з вітчизняних учених, який працював над вивченням природного приросту населення різних станово-соціальних груп:

- А) В.Н. Каразін;
- Б) П. Чубинський;
- В) М.І. Маркевич;
- Г) О.М. Лазаревський.

41. На скільки блоків можна умовно поділити джерела демографічної інформації:

- А) два;
- Б) чотири;
- В) три;
- Г) два.

42. До джерел демографічної інформації за масштабами охопленої території належать:

- А) населення окремих населених пунктів, країн, регіонів, світу в цілому тощо;
- Б) кількість, склад населення, загальні характеристики;
- В) офіційно опубліковані матеріали або ж одержані в результаті спеціальних досліджень;
- Г) історико-демографічні відомості, ретроспективні, поточні, прогнозні.

43. До джерел демографічної інформації за характером даних належать:

- А) історико-демографічні відомості, ретроспективні, поточні, прогнозні;
- Б) офіційно опубліковані матеріали або ж одержані в результаті спеціальних досліджень;
- В) населення окремих населених пунктів, країн, регіонів, світу в цілому тощо;
- Г) кількість, склад населення, загальні характеристики.

44. До джерел демографічної інформації за часом, до якого належать дані відносять:

- А) населення окремих населених пунктів, країн, регіонів, світу в цілому тощо;
- Б) історико-демографічні відомості, ретроспективні, поточні, прогнозні;
- В) офіційно опубліковані матеріали або ж одержані в результаті спеціальних досліджень;
- Г) кількість, склад населення, загальні характеристики.

45. До джерел демографічної інформації за способом отримання належать:

- А) населення окремих населених пунктів, країн, регіонів, світу в цілому тощо;
- Б) історико-демографічні відомості, ретроспективні, поточні, прогнозні;
- В) офіційно опубліковані матеріали або ж одержані в результаті спеціальних досліджень;
- Г) спеціалізовані та загального типу.

46. До джерел демографічної інформації за характером видання відносять

- А) історико-демографічні відомості, ретроспективні, поточні, прогнозні;
- Б) спеціалізовані та загального типу;
- В) офіційно опубліковані матеріали або ж одержані в результаті спеціальних досліджень;
- Г) населення окремих населених пунктів, країн, регіонів, світу в цілому тощо.

47. Найповнішим і найвагомим джерелом демографічної інформації, завдяки якому можна отримати детальну характеристику населення тієї чи іншої території, є

- А) аналіз інформації;
- Б) статистичне спостереження;
- В) перепис населення;
- Г) поточне обстеження населення.

48. В якому році було проведено перший національний перепис населення незалежної України?

- А) 2001;
- Б) 1997;
- В) 2008;
- Г) 2010.

49. Відповідно до рекомендації ООН, переписи населення повинні проводитись раз на ...років:

- А) десять;
- Б) п'ять;
- В) двадцять;
- Г) тридцять.

50. Поіменні та регулярно оновлюванні переліки мешканців, використовувані з метою адміністративного обліку населення - це:

- А) списки;
- Б) реєстри;
- В) обстеження;
- Г) статистичні дані.

51. Процес побудови, вивчення та використання макетних, фізичних, математичних, функціональних, ситуаційних, ретроспективних та прогнозних моделей у процесі теоретичної та практичної діяльності – це :

- А) моделювання;
- Б) реєстрування;
- В) програмування;
- Г) класифікація.

52. Групування об'єктів, що відрізняються між собою кількісними ознаками:

- А) групування;
- Б) типологія;
- В) класифікація;
- Г) моделювання.

53. Групування об'єктів, що відрізняються між собою якісними ознаками:

- А) моделювання;
- Б) групування;
- В) класифікація;
- Г) типологія.

54. Єдиний аналітико-синтетичний процес і розчленування й об'єднання суспільних явищ, у результаті якого утворюються відповідні групи, робить можливим виявлення характерних властивостей тих чи інших

явищ, закономірностей досліджуваних процесів і може застосовуватись як під час класифікації:

- А) класифікація;
- Б) типологія;
- В) групування;
- Г) моделювання.

55. Це моделювання є одним з найбільш ранніх методів експериментальних досліджень і полягає у побудові макету досліджуваного об'єкта та визначенні на основі його аналізу тих чи інших прийнятих властивостей оригіналу:

- А) фізичне;
- Б) макетне;
- В) математичне моделювання та ЕОМ;
- Г) структурно-функціонального моделювання .

56. Це моделювання полягає в заміні вивчення деякого об'єкта або явища експериментальним дослідженням його моделі, що має таку ж фізичну природу:

- А) фізичне;
- Б) математичне моделювання та ЕОМ;
- В) макетне;
- Г) структурно-функціонального моделювання:.

57. Це можуть бути моделі міграцій, зростання кількості населення, моделі відтворення та структурних змін населення:

- А) макетне;
- Б) фізичне;
- В) математичне моделювання та ЕОМ;
- Г) структурно-функціонального моделювання:.

58. Основними моделями є схеми (блок-схеми), графіки, діаграми, креслення, рисунки, таблиці, доповнені спеціальними правилами їх об'єднання та перетворення:

- А) математичне та ЕОМ;
- Б) макетне;
- В) структурно-функціонального моделювання;

Г) фізичне

59. Це моделювання застосовують з метою відображення сучасного стану досліджуваного об'єкта, наприклад, певного демографічного процесу:

- А) ретроспективне;
- Б) ситуаційне;
- В) прогнозне;
- Г) макетне.

60. Побудова моделей варіантів розвитку демографічних процесів у майбутньому – це моделювання ...:

- А) ситуаційне;
- Б) прогнозне;
- В) фізичне;
- Г) ретроспективне.

61. Процес безперервної зміни поколінь у результаті народжуваності, смертності та природного приросту «без урахування механічного переміщення», шлюбності – це...:

- А) міграції;
- Б) смертність;
- В) відтворення населення (природний рух);
- Г) народжуваність.

62. Предметом вивчення демографії є:

- А) відтворення населення;
- Б) населення;
- В) смертність;
- Г) народжуваність.

63. Сукупність параметрів, що визначають процес відтворення населення, називається

- А) смертністю;
- Б) міграцією;
- В) режимом відтворення населення;
- Г) природним приростом.

64. Скільки історичних типів відтворення населення відповідно до зміни сукупності демографічних показників виділяють?

- А) чотири;
- Б) два;
- В) три;
- Г) шість .

65. Які виділяють історичні типи відтворення населення?

- А) доіндустріальний та раціональний;
- Б) архетип, традиційний та сучасний;
- В) сучасний та традиційний;
- Г) раціональний та архетип.

66. Який тип відтворення населення був характерним для первісного суспільства.

- А) традиційний;
- Б) архетип;
- В) сучасний;
- Г) раціональний.

67. Який тип відтворення населення панував у суспільствах з аграрною економікою або на ранніх стадіях індустріального суспільства. Показники народжуваності та смертності були дуже високими, сім'ї-багатодітними?

- А) традиційний;
- Б) архетип;
- В) раціональний;
- Г) індустріальний.

68. Для нього цього типу відтворення населення характерні низька народжуваність, близький до середнього рівень смертності, низький природній приріст і висока середня тривалість життя, що постійно підвищується.

- А) архетип;
- Б) традиційний;
- В) сучасний або раціональний;
- Г) доіндустріальний.

69. Скільки основних типів відтворення населення узагальнено виділяють на сучасному етапі розвитку суспільства?

- А) два;
- Б) три;
- В) чотири;
- Г) шість.

70. Які показники, як правило, використовують з метою характеристики типів відтворення в демографії?

- А) демографічний вибух;
- Б) демографічний перехід;
- В) бруто- й нетто-коефіцієнти відтворення;
- Г) коефіцієнти смертності.

71. Різниця між даним рівнем і тим, з яким проводиться порівняння:

- А) темпи приросту;
- Б) статева структура населення;
- В) середній вік населення;
- Г) абсолютний приріст .

72. Відношення абсолютного приросту до того рівня, з яким проводиться порівняння, виражене у відсотках – це:

- А) темпи приросту;
- Б) абсолютний приріст;
- В) статева структура населення;
- Г) спеціальний коефіцієнт народжуваності.

73. Співвідношення чоловічого та жіночого населення різних вікових груп, поділ населення за статтю та віком:

- А) абсолютний приріст;
- Б) статева структура населення;
- В) середній вік населення;
- Г) сумарний коефіцієнт народжуваності.

74. Відношення загальної кількості людинороків до загальної кількості населення:

- А) статева структура населення ;

- Б) сумарний коефіцієнт народжуваності;
- В) середній вік населення;
- Г) абсолютний приріст .

75. Число народжень, які стались протягом року на кожен 1000 осіб певної національності чи вікової групи, або ізольованої групи етносу, що вимірюється в проміле (‰):

- А) середній вік населення;
- Б) спеціальний коефіцієнт народжуваності;
- В) сумарний коефіцієнт народжуваності;
- Г) загальний коефіцієнт народжуваності.

76. Відношення числа тих, хто народилися живими, впродовж календарного року, до середньої кількості жінок у віці від 15 до 49 років.

- А) спеціальний коефіцієнт народжуваності;
- Б) інтервальні коефіцієнти народжуваності;
- В) сумарний коефіцієнт народжуваності;
- Г) .

77. Середня кількість дітей, народжених жінкою протягом усього життя з 15 до 49 років за умови, що протягом усього репродуктивного періоду життя даного покоління вікові коефіцієнти народжуваності у кожній віковій групі залишаються незмінними на рівні розрахункового періоду:

- А) загальний коефіцієнт народжуваності;
- Б) спеціальний коефіцієнт народжуваності;
- В) сумарний коефіцієнт народжуваності;
- Г) інтервальні коефіцієнти народжуваності.

78. Відношення кількості народжених у матерів, що проходять через певний інтервал віку або стану, до середньої кількості жінок, що проходять через цей же інтервал – це:

- А) інтервальні коефіцієнти народжуваності;
- Б) сумарний коефіцієнт народжуваності;
- В) спеціальний коефіцієнт народжуваності;
- Г) загальний коефіцієнт народжуваності.

79. Теоретично можлива верхня межа збільшення кількості осіб, яку людська популяція тієї чи іншої країни або регіону могла б досягти:

- А) загальний коефіцієнт смертності;
- Б) середня очікувана тривалість життя;
- В) максимальна народжуваність;
- Г) показник природного приросту населення.

80. Фактично реалізована в конкретних природних умовах народжуваність:

- А) реалізована народжуваність;
- Б) максимальна народжуваність;
- В) середня очікувана тривалість життя;
- Г) максимальна тривалість життя.

81. Цей показник залежить від кількості хвороб і нещасних випадків та певною мірою відображає умови проживання людини.

- А) максимальна тривалість життя;
- Б) середня очікувана тривалість життя;
- В) вікові коефіцієнти смертності;
- Г) середня очікувана тривалість життя.

Завдання на відповідність

1. Встановіть відповідність між різновидом руху населення та його тлумаченням

1	Природний рух	сукупність переміщень окремих груп чи індивідів по території, внаслідок чого відбуваються зміни в територіальному розміщенні населення, його щільності та заселеності.
2	Механічний рух	сукупність усіх змін соціальних ознак людей, що визначає динаміку та відтворення соціальних структур, відображає переходи індивідів з однієї соціальної групи до іншої. А також проявляється у зміні освітньої, професійної, національної та інших структур населення.
3	Соціальний рух	сукупність демографічних процесів,

		пов'язаних зі змінами кількості та складу населення «природнім шляхом»
4	Економічний рух	пов'язаний зі зміною трудової активності, що в свою чергу, зумовлює збільшення або зменшення працересурсного потенціалу.

2. Встановіть відповідність між наукою та її визначенням

1	Соціологія населення	вивчає як закономірності впливу особливостей економічного розвитку на демографічні процеси, так і вплив населення на економіку.
2	Економіка населення	досліджує соціологічні аспекти відтворення та розвитку населення, зокрема: взаємодію особистості й суспільства, демографічну активність відмінних у соціальному плані груп та індивідів.
3	Екологія населення	досліджує особливості територіального розподілу населення, регіональні відмінності в його структурі, характері відтворення, соціальному та етнічному складі, працересурсному потенціалі тощо.
4	Географія населення	займається вивченням впливу екологічних умов середовища існування, психологічних, медико-біологічних, соціально-гігієнічних, економічних, демографічних параметрів на особливості та темпи розвитку населення, його якісні характеристики та здатність адаптуватись до змін екологічного стану довкілля.

3. Встановіть відповідність між вченим та його вкладом у розвиток демографії

1	Конфуцій	розробив вчення про ідеальну державу, в якій кількість вільного населення не повинна перебільшувати 5040 чоловік, а дітей би дозволялось мати чоловікам лише
---	----------	--

		у віковій групі від 30 до 55 років; одним із заходів регулювання населення пропонував колонізацію.
2	Платон	вважав ідеальною державу з невеликою кількістю вільного населення, оскільки це, на його думку, сприяло б забезпеченню соціальної гармонії, якої неможливо досягти за умови надлишку населення; як один із способів регулювання населення він пропонував узаконити умертвіння хворих дітей та частини «зайвих новонароджених» або ж установити для кожної сім'ї оптимальну кількість дітей.
3	Арістотель	намагався визначити ідеальну пропорцію між кількістю оброблюваної землі та чисельністю населення і пропонував запроваджувати державне регулювання зростання населення шляхом переселення мешканців із більш щільно заселених районів у менш заселені, оскільки нестача населення може спричинити погіршення обробітку орних земель, а його надлишок – жебрацтво та соціальну напруженість.
4	Климентій Зіновійв	державознавець й поет, який створив віршовану енциклопедію тогочасного способу життя українського народу, де описав деякі демографічні парадокси, засудив окремі з них, висловив пропозицію щодо встановлення мінімального віку до шлюбу та заборони досить поширених на той час полігамних шлюбів.

4. Встановіть відповідність між вченим та його здобутком

1	М.І. Маркевич	керував етнографічною статистичною експедицією «У Західноукраїнський край»
2	П. Чубинський	зробив аналіз демографічного розвитку Лівобережної України в VII-VIII ст.

3	О.О. Русов	опублікував матеріали стосовно Лівобережної України виходячи з історико-географічних позицій
4	О.М. Лазаревський	Здійснив статистико-економічне дослідження причин та наслідків заатлантичної міграції

5. Встановіть відповідність між вченим та його здобутком

1	М.В. Птуха	брав участь у розрахунках доповнень до теоретичного дослідження М.В. Птухи
2	П. І. Пустоход	директор Інституту демографії, працював над розробкою загальної схеми дослідження демографічних явищ з урахуванням «демографічної шлюбності пересічної людини», над методикою встановлення індексів шлюбності.
3	Ю.О. Корчак-Чепурківський	населення України та етнічні землі
4	Ф.Д. Заставний	побудував першу в колишньому Радянському Союзі таблицю смертності, визначив вплив смертності від туберкульозу на загальну тривалість життя, вивчав смертність жіночого населення, зумовлену виконанням ними репродуктивної функції;

6. Встановіть відповідність між методом та його визначенням

1	Демографічне прогнозування	процес побудови, вивчення та використання макетних, фізичних, математичних, функціональних, ситуаційних, ретроспективних та прогнозних моделей у процесі теоретичної та практичної діяльності.
2	Моделювання	використовують з метою передбачення головних параметрів руху населення та майбутньої демографічної ситуації.
3	Статистичний метод	проявляється в процесі зведення

		розрізнених знань про предмети (явища) об'єктивної дійсності в єдину систему та встановлення їх єдності, поділі явищ на певні сукупності, для яких характерні ті чи інші ознаки.
4	Систематичний метод	полягає у зборі первинних статистичних матеріалів та їх подальшій обробці, яку можна проводити шляхом розрахунків показників природнього та механічного руху, щільності, питомої ваги тих чи інших груп населення, застосування статистичного групування, кореляційного та регресійного аналізу та ін.

7. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням

1	Брутто-коефіцієнт відтворення	різке зростання кількості населення
2	Нетто-коефіцієнт відтворення	використовують з метою передбачення головних параметрів руху населення та майбутньої демографічної ситуації.
3	Демографічний перехід	показує, скільки дівчат може народити одна жінка (1000 жінок) з даним рівнем плідності за роки фертильності, а також у якому співвідношенні зміниться кількість населення через певний період часу.
4	Демографічний вибух	перехід від одного типу відтворення населення до іншого, що призводить до стабілізації кількості населення

8. Встановіть відповідність між фазами демографічного переходу від традиційного типу відтворення до сучасного та їх характеристиками

1	Перша фаза	характеризується зниженням коефіцієнта смертності, збереженням високого показника народжуваності, зростанням середньої тривалості життя та встановленням високих темпів приросту
---	------------	--

		населення – «демографічним вибухом».
2	Друга фаза	характеризується високими народжуваністю й смертністю та незначним зростанням кількості населення.
3	Третя фаза	характеризується вирівнюванням та стабілізацією показників народжуваності й смертності (іноді смертність перевищує народжуваність), припиненням зростання кількості населення.
4	Четверта фаза	характеризується стабілізацією на низькому рівні показників смертності, повільним зниженням коефіцієнта народжуваності та продовженням швидкого зростання населення

9. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням

1	Абсолютний приріст	відношення загальної кількості людинороків до загальної кількості населення
2	Темпи приросту	різниця між даним рівнем і тим, з яким проводиться порівняння
3	Статева структура населення	відношення абсолютного приросту до того рівня, з яким проводиться порівняння, виражене у відсотках.
4	Середній вік населення	співвідношення чоловічого та жіночого населення різних вікових груп, поділ населення за статтю та віком.

10. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням

1	Максимальна народжуваність	Це відношення числа тих, хто народилися живими, впродовж календарного року, до середньої кількості жінок у віці від 15 до 49 років.
2	Реалізована народжуваність	теоретично можлива верхня межа збільшення кількості осіб, яку людська популяція тієї чи іншої країни або регіону могла б досягти.
3	Загальний коефіцієнт	фактично реалізована в конкретних

	народжуваності	природних умовах народжуваність
4	Спеціальний коефіцієнт народжуваності	число народжень, які стались протягом року на кожному 1000 осіб певної національності чи вікової групи, або ізольованої групи етносу, що вимірюється в проміле (‰).

МОДУЛЬ II. «ГЕОГРАФІЯ РОЗСЕЛЕННЯ. ЕТНІЧНА ГЕОГРАФІЯ».

1. Процес швидкого зростання міського населення, поширення міського способу життя та підвищення ролі міст у розвитку суспільства:

- А) міські агломерації;
- Б) густина населення;
- В) розселення;
- Г) урбанізація.

2. Розміщення населення по території та розподіл його за різними типами поселень:

- А) розселення;
- Б) урбанізація;
- В) густина населення;
- Г) усі відповіді правильні;

3. Ступінь заселеності певної території, чисельність постійного населення, що припадає на одиницю площі:

- А) природний приріст населення;
- Б) тривалість життя;
- В) густина населення;
- Г) смертність.

4. Середня густина населення світу:

- А) 31,4 осіб/км²;
- Б) 40,7 осіб/км²;
- В) 156,6 осіб/км²;
- Г) 53,4 осіб/км².

5. Густина населення України:

- А) 18931,5 осіб/км²
- Б) 40,7 осіб/км²;
- В) 73,5 осіб/км²
- Г) 111,5 осіб/км².

6. Встановіть найбільші за чисельністю народи світу:

- А) китайці, індіанці, американці;
- Б) китайці, японці, індіанці;

- В) китайці, росіяни, англійці;
- Г) китайці, багамці, німці.

7. Вкажіть причини різної густоти населення:

- А) історичні, демографічні;
- Б) природні, історичні, демографічні, економічні;
- В) економічні, демографічні, релігійні;
- Г) природні, економічні, соціальні.

8. Про які причини різної густоти населення йдеться: постійні населенні пункти – на південь від 78° пн.ш та на північ від 54° пд.ш.; 80% людства – на рівнинах; понад 50% - на відстані від моря до 200 км, а 30% - не до 50 км?

- А) історичні;
- Б) демографічні;
- В) природні;
- Г) економічні.

9. Про які причини різної густоти населення йдеться: найгустіше заселені райони давнього освоєння; історія заселення Америки європейцями спричинила більшу густоту населення східного узбережжя?

- А) історичні;
- Б) демографічні;
- В) економічні;
- Г) природні.

10. Про які причини різної густоти населення йдеться: густіше заселені країни з II типом відтворення; демографічна криза та депопуляція призводить до зменшення густоти населення:

- А) економічні;
- Б) історичні;
- В) демографічні;
- Г) природні.

11. Про які причини різної густоти населення йдеться: рівень розвитку та розташування виробництва; господарство тяжіє до морських шляхів, тому там зростає густота населення:

- А) демографічні;
- Б) історичні;
- В) природні;
- Г) економічні.

12. Ріст індустріального способу життя та інформатизація суспільства призвела до росту ролі:

- А) сіл;
- Б) селищ міського типу;
- В) міст;
- Г) селищ.

13. Система поселень, які розміщені на певній території та об'єднані між собою постійними трудовими, культурно-побутовими, виробничими та іншими зв'язками:

- А) агломерації;
- Б) мегаполіси;
- В) рурбанізація;
- Г) урбанізація.

14. Великі агломерації, що зливаються в єдину систему:

- А) агломерації;
- Б) міста;
- В) мегаполіси;
- Г) селища.

15. Найбільшими є агломерації:

- А) Мехіко;
- Б) Токіо-Йокогама і Шанхаю;
- В) Босваш;
- Г) Чіпіттс.

16. Найбільшими серед мегаполісів є:

- А) Джакарта;
- Б) Шанхай;
- В) Токіо-Йокогама;
- Г) Босваш.

17. Процес поширення міських форм і умов життя на сільську місцевість:

- А) урбанізація;
- Б) рурбанізація;
- В) джентрифікація;
- Г) субурбанізація.

18. Реконструкція та оновлення раніше непривабливих частин міст:

- А) субурбанізація;
- Б) урбанізація;
- В) джентрифікація;
- Г) рурбанізація.

19. Вплив міського населення в передмістя:

- А) джентрифікація;
- Б) урбанізація;
- В) субурбанізація;
- Г) хибна урбанізація.

20. Зростання міського населення, що не супроводжуються формуванням міського способу життя:

- А) хибна урбанізація;
- Б) джентрифікація;
- В) урбанізація;
- Г) субурбанізація.

21. Переміщення людей на інші території зі зміною місця проживання назавжди або на певний час - це:

- А) урбанізація;
- Б) джентрифікація;
- В) міграції населення;
- Г) розміщення населення.

22. Сума прибулого та вибулого населення з певної території:

- А) агломерації;
- Б) природний приріст;
- В) міграційна політика;
- Г) міграційний обіг.

23. Виїзд громадян зі своєї країни до іншої країни на постійне проживання або тривалий період:

- А) імміграція;
- Б) сезонні міграції;
- В) розселення;
- Г) еміграція.

24. В'їзд до країни громадян іншої країни на постійне або тривале проживання:

- А) імміграція;
- Б) еміграція;
- В) сезонні міграції;
- Г) міграційна політика.

25. Різниця між кількістю емігрантів та іммігрантів:

- А) сальдо міграції;
- Б) міграційний обіг;
- В) відносний міграційний приріст;
- Г) коефіцієнт міграції по прибуттю.

26. Різниця між кількістю прибулого та вибулого населення з певної території:

- А) міграційний обіг;
- Б) відносний міграційний приріст;
- В) коефіцієнт міграції по прибуттю;
- Г) сальдо міграції.

27. Сальдо міграції у розрахунку на 1000 осіб певної території:

- А) сальдо міграції;
- Б) відносний міграційний приріст;
- В) коефіцієнт міграції по прибуттю;
- Г) міграційний обіг.

28. Відношення числа прибулих на дану територію до середньорічної чисельності населення регіону, що виражене у %:

- А) міграційний обіг;
- Б) сальдо міграції;

- В) коефіцієнт міграції по прибуттю;
- Г) відносний міграційний приріст.

29. Відношення числа вибулих з даної території до середньорічної чисельності населення регіону, що виражене у %:

- А) сальдо міграції;
- Б) коефіцієнт міграції по прибуттю;
- В) коефіцієнт міграції по вибуттю;
- Г) міграційний обіг.

30. Частина населення країни, яка здатна до трудової діяльності й досягла працездатного віку, який у кожній країні визначається законодавчо:

- А) економічно активне населення;
- Б) безробітні;
- В) трудові ресурси;
- Г) зайнятість;

31. Частина трудових ресурсів, що безпосередньо залучена в суспільне виробництво на даний час:

- А) безробітні;
- Б) зайнятість;
- В) економічно активне населення;
- Г) трудові ресурси.

32. Не задіяні в суспільному виробництві частина трудових ресурсів:

- А) економічно активне населення;
- Б) зайнятість;
- В) трудові ресурси;
- Г) безробітні.

33. Суспільно-корисна праця, пов'язана з особистими потребами, котра зазвичай приносить трудовий дохід:

- А) зайнятість;
- Б) безробіття;
- В) міграції;
- Г) урбанізація.

34. Цілеспрямована діяльність держави, пов'язана з регулюванням і контролюванням міграційних процесів, а також для її реалізації та досягнення:

- А) міграційний рух;
- Б) міграційна служба;
- В) міграційна політика;
- Г) діаспора.

35. Перебування значної частини нації поза межами історичних земель у результаті добровільної чи примусової еміграції:

- А) міграції;
- Б) еміграція;
- В) імміграція;
- Г) діаспора.

36. Українська діаспора налічує:

- А) 100млн. осіб;
- Б) 50 млн. осіб;
- В) 10 млн. осіб;
- Г) 1000 млн. осіб.

37. Якою є географія української діаспори:

- А) Східна діаспора та Західна діаспора;
- Б) Північна та Південна діаспора;
- В) Прибалтійська діаспора;
- Г) Західна діаспора.

38. Східна діаспора розташована у таких країнах світу як:

- А) Канада, США, Бразилія, Аргентина;
- Б) Австралія, Нова Зеландія;
- В) Словаччина, Польща, Канада;
- Г) Росія, Казахстан, Молдова, Білорусь, Узбекистан.

39. Західна діаспора розташована у:

- А) Казахстані; Росії, Молдові;
- Б) Узбекистані, Киргизії, Латвії;
- В) Канаді, США, Бразилії, Аргентині;

Г) Латвії, Молдові, Киргизії.

40. Оберіть країну з найвищим показником коефіцієнту народжуваності:

- А) Україна;
- Б) Естонія;
- В) Нігер;
- Г) Латвія.

41. Оберіть країну з найнижчим показником коефіцієнту народжуваності:

- А) Туреччина;
- Б) Ангола
- В) Нігер;
- Г) Естонія.

42. Найвищі показники смертності мають такі країни:

- А) Кувейт;
- Б) Ангола;
- В) Туреччини;
- Г) Німеччина.

43. Коефіцієнт природнього приросту населення додатній:

- А) Маршалові острови;
- Б) Росія;
- В) Україна;
- Г) Великобританія.

44. Оберіть країну у якій коефіцієнт природнього приросту населення від'ємний:

- А) Китай;
- Б) Маршалові острови;
- В) Україна;
- Г) Єгипет.

45. Перший тип відтворення населення характерний для таких країн:

- А) Азії, Африки, Латинської Америки, Океанії;

- Б) Європи, Північної Америки, Австралії, Японії;
- В) Латинської Америки та Океанії;
- Г) усі відповіді правильні.

46. Другий тип відтворення населення характерний для таких країн:

- А) Азії, Африки, Латинської Америки, Океанії;
- Б) Європи, Нової Зеландії;
- В) Нової Зеландії, Японії, Північної Америки;
- Г) усі відповіді правильні

47. Великі спільноти людей, що виділяються за генетичною своєрідністю, яка зовнішньо проявляється у певній подібності фізичних ознак, кольору шкіри, очей, розмірі, формі та кольорі волосся:

- А) людські раси;
- Б) етнос;
- В) плем'я;
- Г) народність.

48. Група людей, яка історично склалася на певній території і має свою мову, культуру, особливості менталітету:

- А) етнічна нація;
- Б) плем'я;
- В) людські раси;
- Г) етнос.

49. Система переконань, уявлень і поглядів людей, відтворення сукупного досвіду попередніх поколінь:

- А) плем'я;
- Б) етнос;
- В) народність;
- Г) менталітет.

50. Мовна, територіальна, культурна та економічна спільнота людей:

- А) менталітет;
- Б) етнос;
- В) народність;
- Г) титульна нація.

51. Частина населення держави, національність якої визначає офіційне найменування цієї держави:

- А) етнічна нація;
- Б) народність;
- В) етнос;
- Г) титульна нація.

52. Для представників якої раси характерне пряме або хвилясте волосся відтінків від світлого до темного, світла або смаглява шкіра, велика різноколірність райдужної оболонки очей, дуже розвинений третинний волоссяний покрив, недостатній або середній виступ щелеп, вузький ніс, тонкі або середні губи:

- А) монголоїдної;
- Б) екваторіальної;
- В) європеоїдної;
- Г) австралоїдної.

53. Представники якої раси вирізняються жовтим кольором шкіри, чорним прямим волоссям, недостатньо розвиненим третинним покривом, характерними темними очима з розвинутим епікантусом, вузький або середньої ширини ніс, вилиці, що дуже випирають:

- А) австралоїдної;
- Б) екваторіальної;
- В) монголоїдної;
- Г) європеоїдної.

54. Для представників якої раси характеризуються темно-коричневим кольором шкіри, чорним кучерявим волоссям, темними очима, помірно виступаючими вилицями, товстими губами, широким носом:

- А) екваторіальної;
- Б) монголоїдної;
- В) європеоїдної;
- Г) австралоїдної.

55. Представники цієї раси характеризуються темним кольором шкіри, хвилястим волоссям, значним третинним покривом та дуже близькі до неграїдів:

- А) монголоїдна;
- Б) європеїдна;
- В) австралоїдна;
- Г) екваторіальна.

56. Внаслідок шлюбу європеїдів з монголоїдами народжуються:

- А) самбо;
- Б) метиси;
- В) мулати;
- Г) малагасійці.

57. Внаслідок шлюбу європеїдів з неграми народжуються:

- А) метиси;
- Б) мулати;
- В) самбо;
- Г) малагасійці.

58. Внаслідок шлюбу негрів з індіанцями народжуються:

- А) метиси;
- Б) малагасійці;
- В) самбо;
- Г) мулати.

59. Внаслідок шлюбу південних монголів з негроїдами та південними європеїдами – арабами народжуються:

- А) метиси;
- Б) самбо;
- В) мулати;
- Г) малагасійці.

60. Нації, які мають свої історичні землі за межами України:

- А) 1;
- Б) етнічні групи;
- В) національні меншини;
- Г) 4.

61. Особливості в культурі, побуті, діалектах мови, зв'язках з іншими народами:

- А) народність;
- Б) етнічні групи;
- В) плем'я;
- Г) етнічні меншини.

62. «Бездержавні нації» - це:

- А) етнічні меншини;
- Б) народність;
- В) етнічні групи;
- Г) народність.

63. Наука, що вивчає культуру, побут, походження та розселення народів:

- А) релігія;
- Б) народознавство;
- В) етнографія;
- Г) археологія.

64. Сукупність вірувань і віровчень, наявних у суспільстві:

- А) релігія;
- Б) етнографія;
- В) історія;
- Г) археологія.

65. Вірування в духів і безсмертну душу людини:

- А) культ предків;
- Б) фетишизм;
- В) анімізм;
- Г) тотемізм.

66. Шанування неживих предметів та приписування їм надзвичайної сили:

- А) анімізм;
- Б) фетишизм;
- В) культ предків;
- Г) тотемізм.

67. Віра у священних тварин і рослини, їхню надзвичайну спорідненість із людьми:

- А) культ предків;
- Б) фетишизм;
- В) тотемізм;
- Г) анімізм.

68. Реімміграція – це:

- А) виїзд громадян конкретної держави закордон;
- Б) повернення колишніх, або дійсних громадян держави на свою батьківщину;
- В) повернення людей на батьківщину, що були насильно вивезені;
- Г) Д. переміщення працездатної особи з метою працевлаштування на певний термін.

69. Трудова міграція – це:

- А) переміщення працездатної особи з метою працевлаштування на певний термін;
- Б) в'їзд громадян інших держав у країну на довгострокове перебування або постійне проживання;
- В) рух осіб чи груп осіб від місця (країни) виїзду до місця (країни) в'їзду за наявності або відсутності законних підстав, на певний період часу або назавжди, що може вести за собою зміну постійного місця проживання;
- Г) вимушена чи добровільна зміна місця проживання окремих груп людей.

70. Етногенез – це:

- А) суспільствознавча наука, об'єктом дослідження якої є народи, їхня культура і побут, походження (етногенез), розселення, процеси культурно-побутових відносин на всіх етапах історії людства;
- Б) процес формування і розвитку етнічних спільностей;
- В) історія народу, яка включає в себе історію його житла, одягу, харчування, його родинного укладу;
- Г) стійке соціальне угруповання людей, що виникло упродовж тривалого історичного розвитку на певній території, де люди мають власну біологічну складову.

71. Екстенсивною формою розселення є:

- А) освоєння людьми незаселених територій і розбудова на них нової поселенської мережі;
- Б) процес зміни людності і функцій у напрямі збільшення їх людності і функціонального ускладнення у вже існуючій мережі поселень;
- В) найактивніший і творчий елемент розселення;
- Г) процес дітородження в сукупності людей, що складають покоління або в сукупності поколінь - населення.

72. Інтенсивна форма розселення – це:

- А) дорівнює кількості, що приїхала мінус кількість, що виїхала;
- Б) це найбільш активний і творчий елемент розселення;
- В) це процес зміни людності і функцій у напрямі збільшення їх людності і функціонального ускладнення у вже існуючій мережі поселень;
- Г) освоєння людьми незаселених територій і розбудова на них нової поселенської мережі.

73. Частина трудових ресурсів, що забезпечує пропозицію робочої сили для виробництва товарів і надання послуг:

- А) трудові ресурси;
- Б) економічно неактивне населення;
- В) економічно активне населення;
- Г) безробітні.

74. Найчисельніша мовна сім'я:

- А) алтайська;
- Б) уральська;
- В) кавказька;
- Г) індоєвропейська.

75. Білінгвізм характерний для таких держав як:

- А) США, Німеччина, Англія;
- Б) Індія, Індонезія, Пакистан, Філіппіни тощо;
- В) Франція, Італія;
- Г) Канада, Німеччина, Китай.

76. Ця релігія налічує за різними оцінками від 1, 7 до 2,0 млрд. осіб:

- А) іслам;
- Б) буддизм;
- В) іслам;
- Г) християнство.

77. Переважна більшість представників цієї релігії зосереджена в Північній Африці та Азії:

- А) християнство;

- Б) буддизм;
- В) мусульманство;
- Г) синтоїзм.

78. В Україні ця релігіє складає 98%:

- А) іслам;
- Б) буддизм;
- В) протистанство;
- Г) християнство.

79. Країни з режимом традиційної релігії:

- А) Ватикан, Іран, Саудівська Аравія;
- Б) Німеччина, Австрія, Іспанія, Португалія, Ірландія;
- В) Велика Британія, Данія, Швеція, Італія, Греція, Ізраїль;
- Г) Франція, Нідерланди, Україна, Туреччина.

80. Країни з режимом державної релігії:

- А) Ватикан, Іран, Саудівська Аравія;
- Б) Велика Британія, Данія, Швеція, Італія, Греція, Ізраїль;
- В) Німеччина, Австрія, Іспанія, Португалія, Ірландія;
- Г) Франція, Нідерланди, Україна, Туреччина.

Завдання на відповідність

1. Встановіть відповідність між поняттям та його тлумаченням

1	Теократичні держави	священники утримуються за рахунок державного бюджету, існує релігійна освіта у школі.
2	Країни з режимом традиційної релігії	церква відокремлена від держави
3	Країни з режимом державної релігії	співпраця держави з церквою у сфері культури, освіти, соціального захисту, армії.
4	Світські держави	державу очолює духовна особа.

2. Встановіть відповідність між режимом релігії та країнами

1	Теократичні держави	Німеччина, Австрія, Іспанія, Португалія, Ірландія
2	Країни з режимом традиційної релігії	Ватикан, Іран, Саудівська Аравія

3	Країни з режимом державної релігії	Франція, Нідерланди, Україна, Туреччина
4	Світські держави	Велика Британія, Данія, Швеція, Італія, Греція, Ізраїль

3. Встановіть відповідність між національними релігіями та країною

1	Іудаїзм	Індія, Непал
2	Індуїзм	Японія
3	Синтоїзм	Ізраїль
4	Конфуціанство, Даосизм	Китай

4. Встановіть відповідність між релігією та країною в які вона поширена

1	Мусульманство (іслам)	Північна та частково Центральна Європа, Латинська Америка, Філіппіни
2	Католицизм	Африка, Азія; Албанія, Боснія, Герцоговина
3	Протестантизм	Східна та Південно Східна Європа, Росія, Греція, частково Кіпр
4	Православ'я	Північна та частково Середня Європа, США, Канада, Австралія, Нова Зеландія, Пд.Африка.

5. Встановіть відповідність між мовною сім'єю та гілкою, до якої вона належить

1	Індоевропейська сім'я	Тюркська, Монгольська, Корейська, Японо-рюкюська гілки
2	Алтайська сім'я	Германська, Італійська, Кельтська, Арійська та Балто-слов'янська гілки.
3	Китайсько-Тибетська сім'я	Фіно-угорська гілка, Самодійська гілка
4	Уральська сім'я	Китайська група, Тибето-бірманська

6. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням

1	Трудові ресурси	Частина трудових ресурсів, що безпосередньо залучена в суспільне виробництво на даний час.
2	Економічно активне населення	частина населення країни, яка здатна до трудової діяльності й досягла працездатного віку, який у кожній країні визначається законодавчо.
3	Безробітні	Частина трудових ресурсів, що забезпечує пропозицію робочої сили для виробництва товарів і надання послуг
4	Економічно неактивне населення	не задіяні в суспільному виробництві частина трудових ресурсів

7. Встановіть відповідність між релігією та кількістю осіб у світі

1	Християнство	1 млрд. осіб
2	Мусульманство	2,3 млрд. осіб
3	Буддизм	1,2-1,57 млрд. осіб
4	Індуїзм	350-500 млн. осіб

8. Встановіть відповідність термінами та їх визначеннями

1	Діаспора	виїзд громадян зі своєї країни до іншої країни на постійне проживання або тривалий період
2	Еміграція	перебування значної частини нації поза межами історичних земель у результаті добровільної чи примусової еміграції
3	Імміграція	цілеспрямована діяльність держави, пов'язана з регулюванням і контролюванням міграційних процесів
4	Міграційна політика	в'їзд до країни громадян іншої країни на постійне або тривале проживання

9. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням

1	Міграції населення	зростання міського населення, що не супроводжуються формуванням міського
---	--------------------	--

		способу життя
2	Рурбанізація	переміщення людей на інші території зі зміною місця проживання назавжди або на певний час
3	Джентрифікація	процес поширення міських форм і умов життя на сільську місцевість
4	Хибна урбанізація	реконструкція та оновлення раніше непривабливих частин міст

10. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням

1	Сальдо міграції	Відношення числа вибулих з даної території до середньорічної чисельності населення регіону, що виражене у %.
2	Відносний міграційний приріст	різниця між кількістю прибулого та вибулого населення з певної території
3	Коефіцієнт міграції по прибуттю	сальдо міграції у розрахунку на 1000 осіб певної території
4	Коефіцієнт по вибуттю	відношення числа прибулих на дану територію до середньорічної чисельності населення регіону, що виражене у %

Список використаних джерел:

1. Барановський М.О. Географія населення: практикум : [навчально-методичний посібник]. – Ніжин : Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2017. – 53 с.
2. Гудзеляк Ірина Географія населення: навч. посібник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 126 с.
3. Кобернік С.Г. Географія в опрних схемах, таблицях та картосхемах. 6-11 класи : Навчальний посібник /С.Г. Кобернік, Р.Р. Коваленко; за ред. С.Г. Коберніка. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2020. – 376 с.
4. Нємець Л. М. Географія населення: українсько-російсько-англійський словник термінів та понять: навчальний посібник / Л. М. Нємець, К. Ю. Сегіда. – Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2011. – 144 с.
5. Сегіда Е. Ю. Географія населення з основами демографії: навчально методичний посібник. – Харків, 2018. – 154 с.
6. Федій О.А. Системний підхід при формуванні демографічних понять у процесі навчання географії : Budapest, 2015. – С. 48–51.
7. Федий Александр. Семейно-брачная структура населения мира в школьной географии Украины : Sofia, 2017. С. 93–103.